

Dictamen Desigualtats i vulnerabilitats a Barcelona

Aprovat al Plenari del 4 de juliol de 2017

Índex

1. Introducció	3
2. Sinopsi treball transversal	5
a) Distribució Territorial de la Renda per càpita a Barcelona (2015)	5
b) Índex sintètic de Desenvolupament/Vulnerabilitat Social de Barcelona (ISDVS, 2011-2015)	8
c) Enquesta de condicions de vida de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials.....	10
d) Desigualtats en la infància a Barcelona.....	11
e) Desigualtats de gènere: desigualtats estructurals, desigualtats múltiples.....	13
f) Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva	15
g) Les desigualtats en la salut	17
h) Mesura de Govern Impuls de la Salut Comunitària a Barcelona. Reforç de Barcelona Salut als Barris (BSaB) en un marc compartit d'acció transversal al territori (desembre de 2016)	19
3. Diagnosi Consell de Ciutat de Desigualtats	24
a) Instruments de diagnosi i mesures impulsades.....	26
b) Eines col·laboratives: Acord i Xarxa	27
4. Recomanacions finals	29
5. Annex	34
Annex 1. Composició de la Comissió, 2017	34
Annex 2. Relació de documentació.....	36
Annex 3. Instruments de diagnosi i mesures impulsades.	37

1. Introducció

Aquest Dictamen sorgeix, des de l'interès expressat pel Consell de Ciutat, de la necessitat d'analitzar la creixent situació de desigualtat que s'observa a la ciutat, sumant veus consensuades a l'entorn de la vulnerabilitat i les recomanacions al respecte fruit de l'estudi de la informació disponible i del debat subsegüent. A aquests efectes es va crear, al mes de desembre del passat any, la **Comissió de Desigualtats a Barcelona** amb l'encàrrec de:

- **Conèixer i reflexionar sobre les iniciatives i els instruments de diagnòstic existents en els diversos àmbits de la ciutat: “*diagnòstic del diagnòstic*”.**
- **Conèixer les mesures impulsades per l'Ajuntament i les eines col·laboratives desplegades per les entitats ciutadanes** que intenten donar una resposta a les desigualtats i a la vulnerabilitat a Barcelona.
- **Plantejar recomanacions concretes a l'Ajuntament**, per una banda, pel que fa a la diagnosi i, per l'altra, pel que fa a les eines que utilitza per abordar la problemàtica.

Aquesta Comissió s'ha reunit al llarg de 9 sessions i ha tingut accés a la informació que es detalla en el punt 2 d'aquest document i que han proporcionat diversos equips i entitats. Aprofitem aquest espai per agrair tot l'esforç i implicació que han aportat les persones convidades pel que fa a la transmissió de coneixement i facilitació de dades. Tota la documentació de la qual ha pogut disposar el Consell de Ciutat, queda recollida en l'Annex.

El Consell de Ciutat ha valorat les desigualtats socials a Barcelona des de perspectives diverses: gènere, infància i adolescència, salut pública, renda, capacitats...etc.

Donada l'àmplia informació que la Comissió ha pogut abastar, aquest Dictamen s'estructura de la següent forma:

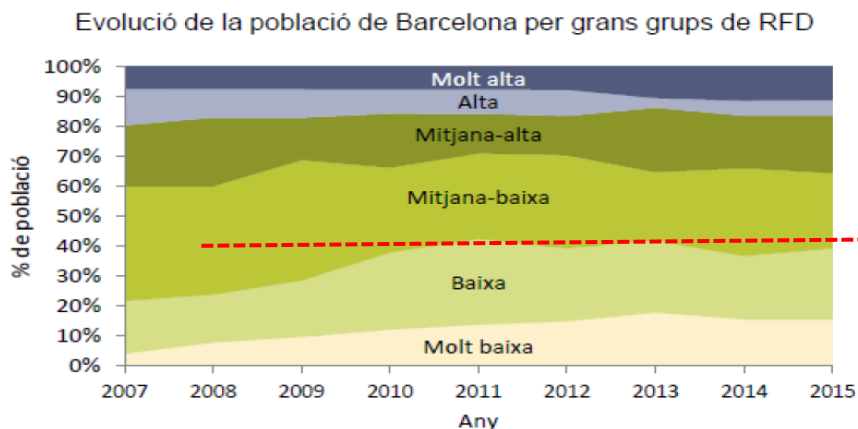
- Sinopsis del treball transversal
- Diagnosi Consell de Ciutat de Desigualtats
- Recomanacions finals

2. Sinopsi treball transversal

A continuació es sintetitzen les idees principals aportades per cada àmbit de treball a l'entorn de les desigualtats per tal de compartir els continguts aportats.

a) Distribució Territorial de la Renda per càpita a Barcelona (2015)

- Aquest estudi, que s'elabora des de l'any 2000, permet ser consistent en el càlcul dels indicadors i factors claus que faciliten la comparabilitat i la mirada longitudinal, sobre la distribució territorial de la renda per càpita a la ciutat de Barcelona.
- Les principals conclusions són que continuen existint fortes desigualtats extremes entre les rendes més elevades i les rendes més baixes, que continuen incrementant-se. Per tant, es manté la polarització social, tot i que no creix des del 2014. Segons s'observa en el següent gràfic 1. Evolució de la població de Barcelona per grans grups de Renda Familiar Disponible (RFD) per càpita, 2015, les rendes molt baixes i baixes representen prop del 40%.

- Una de les conseqüències de la crisi socioeconòmica, per tant, ha estat l'augment de la disparitat de les rendes i la reducció global de les classes mitjanes que han perdut capacitat de la RFD donat el capitalisme financer, l'ocupació inestable, l'elevat índex de rotació, la

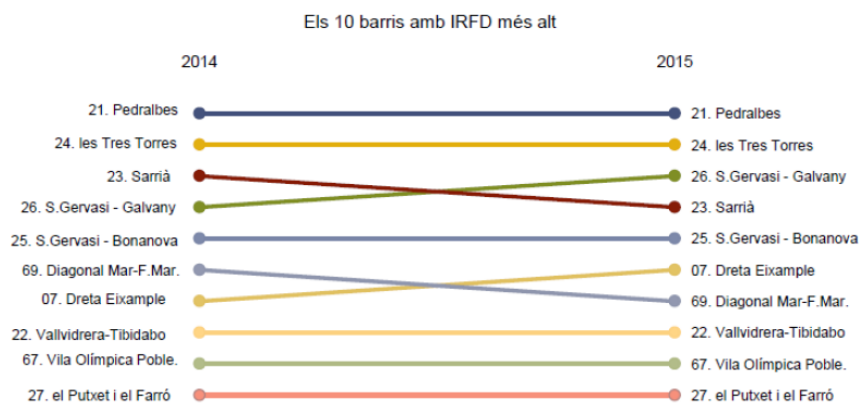
devaluació salarial, la manca de reemplaçament de les persones que es jubilen, i la ineficiència de les polítiques actives d'ocupació, entre d'altres.

- A nivell territorial, es manté una constant de rendes molt elevades als barris benestants (Pedralbes i Tres Torres) i les més baixes a Nou Barris, com es pot observar en el següent gràfic:

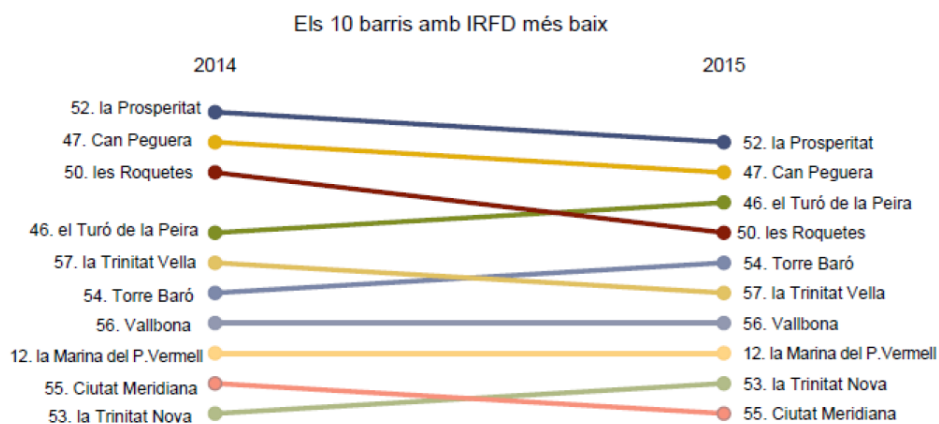
Renda Familiar Disponible per càpita 2015

Districtes	Població resident 2015	RFD/càpita (€/any) 2015	Índex RFD BCN=100			
			2007	2013	2014	2015
1. Ciutat Vella	100.227	16.907	73,5	77,2	79,7	85,5
2. l'Eixample	263.991	22.891	115,8	116,4	115,9	115,8
3. Sants-Montjuïc	181.307	15.445	82,5	75,3	75,8	78,1
4. Les Corts	81.694	27.358	138,6	140,3	139,7	138,3
5. Sarrià-Sant Gervasi	147.502	37.168	178,7	186,7	184,3	188,0
6. Gràcia	120.676	20.928	104,6	105,2	108,5	105,8
7. Horta-Guinardó	167.318	15.750	86,5	77,9	77,7	79,6
8. Nou Barris	165.404	10.634	70,8	56,2	53,7	53,8
9. Sant Andreu	147.307	14.399	84,3	74,4	73,0	72,8
10. Sant Martí	234.124	17.106	87,7	80,6	85,6	86,5
Barcelona	1.609.550	19.775	100,0	100,0	100,0	100,0

- Cal considerar, però, les contradiccions internes dins del Districte de Ciutat Vella, qüestió que provoca que hi hagi un salt qualitatiu important però no equitatiu entre la seva població.
- A nivell de barris, els 10 barris amb rendes més altes, segons s'observa seguidament, continuen sent els mateixos que l'any anterior, variant alguna posició tot i mantenint la seva capacitat adquisitiva. Pedralbes i les Tres Torres són els dos barris amb un Índex de Renda familiar disponible més elevades:

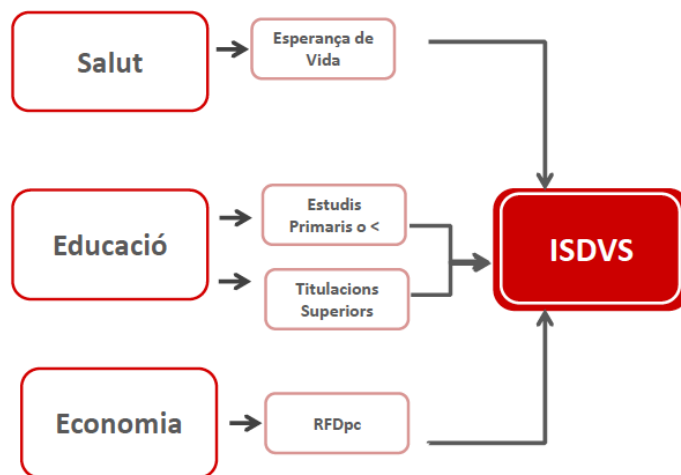
- Al seu torn, els 10 barris amb rendes més baixes, també continuen sent els mateixos que anys anteriors. En la comparativa que segueix, tot i que hi ha variacions en la classificació, la Prosperitat i Can Peguera continuen encapçalant el llistat:

b) Índex sintètic de Desenvolupament/Vulnerabilitat Social de Barcelona (ISDVS, 2011-2015)

- L'Índex sintètic de Desenvolupament/Vulnerabilitat Social de Barcelona (ISDVS) és una eina de suport per a l'avaluació i el seguiment de les desigualtats socials als diferents barris de la ciutat de Barcelona per als anys 2011-2015 i posteriors.
- És un índex que resumeix l'estat de cada àrea geogràfica analitzada combinant tres dimensions bàsiques del Desenvolupament/Vulnerabilitat, com són: Salut, Educació i Economia. De manera que es construeix en base a les 3 grans variables que són: Salut -esperança de vida-, Educació -percentatge de població amb estudis primaris o < i percentatge de població amb titulacions superiors-, i Economia -Renda Familiar Disponible per Càpita-.

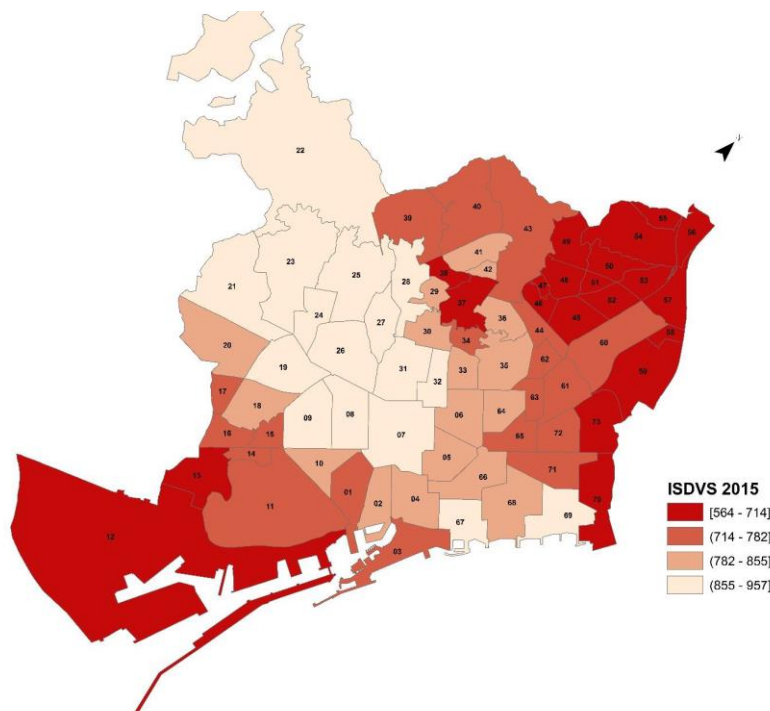
Figura 1. Construcció de l'ISDVS

- Una de les conclusions més eloqüents informa respecte l'esperança de vida als barris de Barcelona: 11,3 anys són els anys que separen el barri amb major esperança de vida (Pedralbes, 86,5 anys) respecte el barri amb menor esperança de vida (Torre Baró, 75,2 anys).

- En relació al percentatge de població amb estudis primaris o menys, si la mitjana de Barcelona se situa en el 24.7% els barris amb menor taxa d'estudis es concentren entre el Besós i Llobregat, doblant aquest percentatge: la Marina del Prat Vermell - Zona Franca, 53,9% i Ciutat Meridiana i Torre Baró, amb un 47.5%. Per contra, Pedralbes, les Tres Torres i Sant Gervasi-Galvany, no arriben al 10%.
- El percentatge de la població de Barcelona amb estudis superiors, al 2015, se situa, com a mitjana en el 29,38%, i els barris més allunyats són la Marina del Prat Vermell - Zona Franca amb un 4,23%, Baró de Viver, 5,66% i Ciutat Meridiana, 5,72%. En l'extrem oposat, la Vila Olímpica del Poblenou, les Tres Torres, Pedralbes, Sant Gervasi-Galvany i Sarrià, superen el 50%.
- La Renda Familiar Disponible per càpita, 2014, situa la mitjana de Barcelona en prop de 20.000€. Cal senyalar que el Turó de la Peira, Roquetes, Torre Baró, Trinitat Vella, Vallbona, la Marina del Prat Vermell - Zona Franca, Trinitat Nova i Ciutat Meridiana, no arriben als 10.000€ anuals, situant-se aquest últim, en 6.822€ anuals de Renda Familiar Disponible. Novament, Pedralbes encapçala la RFD, que se situa en 49.528€ anuals, és a dir, un 250% més que la mitjana barcelonina.
- Finalment, l'Índex Sintètic de Desenvolupament/Vulnerabilitat Social de Barcelona (ISVDS), 2015, conclou una accentuada concentració geogràfica ja que més de la meitat dels barris amb menor valor d'ISVDS es localitzen en àrees frontereres, com es pot comprovar en el següent mapa. A més, el valor de l'Índex és 1,6 vegades major pel conjunt dels 5 barris millor posicionats respecte als 5 barris pitjor posicionats.

Mapa 1. Índex Sintètic de Desenvolupament/Vulnerabilitat Social de Barcelona, 2015

c) Enquesta de condicions de vida de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials

- Tres són els objectius de l'Enquesta de condicions de vida de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials (CSS): a) Conèixer, amb dades actuals, les condicions de vida de les persones usuàries dels CSS; b) Ser representativa dels col·lectius més vulnerables de la ciutat de Barcelona; c) Servir per al disseny de la Renda Municipal d'Emergència.
- **En aquesta enquesta han participat 6.625 persones de les quals un 72% són dones i el 28% són homes.** Pel que fa al seu perfil, en quant a les edats, les més representatives es situen a la forquilla entre els 30 i els 49 anys; els estudis secundaris representen un 41% i sense estudis el 16% quan la mitjana catalana és del 10%. Els estudis superiors representen el 8% vers la catalana que puja fins el 48%. Únicament treballa el 19% i de mitjana els ingressos se situen en 6.583€.

- L'Índex de Carència de material severa, que està compost per 4 o + ítems¹, és del 83,7% vers el 6,7% de la mitjana catalana, on prop del 90% són llars amb menors.
- L'estat de salut percebut és, en tots els ítems pitjor que la mitjana catalana. Així responen com a estat de salut "regular" en el 33%, davant del 15% català; "Bo", el 31.6%, front el 45%; "Molt dolent i dolent", el 26.50% en oposició al 8% que representa la mitjana catalana.

d) Desigualtats en la infància a Barcelona

- A Catalunya el 29,4% del menors de 18 anys viu en risc de pobresa i exclusió social, segons l'AROPE² al 2015. A Barcelona el 29,2% dels infants i adolescents, en aquest cas menors de 16 anys, viuen en risc de pobresa i exclusió social.
- A Barcelona la pobresa severa afecta un 9% dels infants i la moderada el 20,4% (2011).
- Hi ha un gran dèficit en les partides de protecció social de la infància i esdevenen una de les causes de la pobresa infantil: 0,9% Catalunya versus 2,2% UE. La qual cosa acaba representant, que només el 14% infants catalans rebin prestació per a la llar. Les polítiques d'austeritat han tingut un impacte enorme en els infants: 15% menys en pressupostos.
- La pobresa i exclusió social afecta 3 de cada 10 infants de Barcelona i impacta en relacions familiars i socials, empitjora la salut i les oportunitats d'aprendre i desenvolupar-se i més risc de transmissió

¹ Ítems que componen l'Índex de Carència de material severa: 1) no tenir retards en el pagament del lloguer, hipoteca, rebuts relacionats amb l'habitatge o compres a terminis; 2) mantenir l'habitatge amb una temperatura adequada durant els mesos freds; 3) fer front a despeses imprevistes; 4) un menjar de carn, pollastre o peix cada dos dies; 5) anar de vacances fora de casa, almenys una setmana a l'any; 6) un cotxe; 7) una rentadora; 8) una televisió a color; 9) un telèfon.

² AROPE (At-Risk-Of Poverty and Exclusion) és la taxa de risc de pobresa i exclusió social. L'indicador complementa la mesura de la pobresa, basada en factors monetaris, amb aspectes d'exclusió, combinant factors de renda (pobresa relativa), privació material severa i baixa intensitat del treball.

intergeneracional. Hi ha dos factors clau que expliquen aquest fenomen, d'una banda, la precarització o el fet de que el treball ja no és condició suficient per fer front a les necessitats reals de les persones; i d'altra banda, el cost excessiu de l'habitatge.

- Pel que fa a les condicions relacionals, indica que a Barcelona un 11% no pot fer activitats de lleure regularment pels obstacles econòmics. Afegeix que la diferència s'observa millor per barris: els barris amb rendes altes representen un 4% i els barris amb rendes baixes representen el 20%.
- No afavorir la igualtat d'oportunitats en la infància és poc intel·ligent socialment, terriblement injust èticament i una vulneració de drets humans.
- Segons recull l'Informe d'Oportunitats Educatives^(*) des del punt de vista educatiu, Barcelona és una ciutat amb un greu dèficit d'equitat. El **risc de fracàs escolar** d'un alumne o alumna a Ciutat Vella multiplica per vuit el d'un/a jove de Sarrià-Sant Gervasi. La mala distribució territorial i les condicions socioeconòmiques de les famílies que viuen en cada districte són les principals causants, segons l'informe, de la iniquitat.
- Sobre la pobresa energètica, les famílies amb infants que no poden tenir la casa calenta en barris amb rendes baixes representen el 26% i en barris amb rendes més altes representen el 2,4%.
- A continuació, algunes de les propostes que ha realitzat el grup d'infància del Consell Municipal de Benestar Social treball seguint l'esquema que respon a la recomanació de la Comissió Europea "Invertir en infància trencant el cercle de les desigualtats" del 2013:
 - Assegurar recursos adequats a les famílies amb infants
 - Garantir serveis assequibles i de qualitat
 - Promoure la participació social i comunitària dels infants com a protagonistes

e) Desigualtats de gènere: desigualtats estructurals, desigualtats múltiples

- Cal entendre l'origen de les desigualtats de gènere:
 - **Són estructurals:** una construcció social, determinada pel sistema heteropatriarcal de sexe/gènere que regula les relacions socials a partir de les diferències percebudes i assignades a homes i dones. Afecta i condiciona totes les esferes vitals.
 - **Són transversals:** Afecta el conjunt de dones -52% de la societat, la majoria social- que pel fet de ser dones es troben en una posició de desigualtat i subordinació respecte l'altra meitat de la humanitat.
 - **Travessades per desigualtats múltiples:** la classe social, l'origen i l'ètnia, l'opció sexual i de gènere, la religió... Configuren un sistema complex d'opressions múltiples i simultànies que produeixen formes específiques de subordinació i opressió específiques i diferenciades
 - **Configurades pel model econòmic:** un model patriarcal i capitalista, d'esferes separades –ruptura entre producció i reproducció – en el que les dones s'han fet càrrec de l'esfera de reproducció social i cura, sense reconeixement simbòlic ni econòmic.
- **L'Indicador d'Igualtat de Gènere de Catalunya (IIGC),** elaborat per l'Observatori Dona, Empresa i Economia de la Cambra de Comerç de Barcelona, pretén donar una visió global de quina és la situació de les dones en comparació amb la dels homes a partir de la combinació de 22 indicadors, que s'agrupen en quatre blocs: 1) Formació; 2) Mercat de treball; 3) Condicions de vida; i 4) Apoderament. Les dades del 2016 ens informen de retrocessos: -0,20 el 2015 i en relació al Mercat de Treball: -0,16, condicions de vida: -0,33 i apoderament (participació): -0,50.

- Dimensions en clau de desigualtats de gènere:
 - **Coresponsabilitat de les tasques de cura**³: Les dones dediquem el doble d'hores diàries (4h.14 m.) que els homes (2h.30m). A més la responsabilitat de cura també està relacionada amb el retrocés de la llei de dependència, la davallada de prestacions ha produït una sobrecàrrega de dones cuidadores: el 63% que acudeixen als serveis socials són dones i el 66,5% de les beneficiàries també són dones.
 - **Feminització de la pobresa**: a Catalunya el risc de pobresa femenina ha passat del 18,8% al 21,16% en comparació amb el risc de pobresa masculina que ha passat del 20,7% al 20,2%. A Barcelona el 55% de les persones que es troben en risc de pobresa són dones i els grups amb major risc són les famílies monomarentals. A la ciutat, el 21% de les dones no tenen cap ingrés front el 16% dels homes.
 - **Mercat laboral**: la bretxa salarial ha augmentat, del 24,4% al 2008 al 26% al 2014. Pel que fa a l'atur, al 2016 la taxa d'atur femenina és del 15,9% i la taxa d'atur masculina es redueix al 13,9%. En aquest període post-crisi es perd molta ocupació femenina i es crea més per la masculina. Sobre la precarització laboral les dones tenen un risc d'un 14% i els homes de l'11%. La taxa d'ocupació a temps parcial és molt més forta en el cas de les dones que en el cas dels homes.
 - **Violència masclista**: el 29% de les dones a Barcelona han patit una agressió masclista.
 - **Habitatge**: cal garantir l'equitat de gènere en l'accés a l'habitatge i les dones víctimes de violència masclista, han de tenir un accés prioritari a habitatge social.

³ Treball domèstic, de cura i afectes (Pla de Justícia de Gènere AJBCN, 2016)

f) Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

→ Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

- L'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva és l'espai de participació, de cooperació publico-privada i d'acció conjunta entre institucions i organitzacions de la ciutat que treballen per construir una ciutat més inclusiva i amb major qualitat de vida per a totes les persones. La finalitat, doncs, de l'acord és incrementar el capital social de la ciutat, és a dir, la seva capacitat d'organització i actuació conjunta. I ho fa mitjançant la promoció de la cooperació i l'articulació de xarxes d'acció per avançar en la construcció plural i democràtica de la inclusió social. A l'actualitat en formen part prop de 600 entitats.
- En el marc de la signatura de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, es dóna impuls, des de l'Ajuntament de Barcelona, a la creació de xarxes temàtiques d'acció. Aquestes xarxes estan integrades per entitats, organitzacions i institucions de la ciutat que comparteixen unes finalitats i metodologies concretes, per tal de cooperar i dirigir el treball compartit cap a objectius estratègics i operatius comuns.
- Fins al moment, s'han constituït les següents xarxes:
 - Xarxa Barcelona d'inclusió al mercat ordinari de treball
 - Xarxa Barcelona Resilient
 - Xarxa d'acollida i acompanyament per a persones immigrants a Barcelona
 - Xarxa d'atenció a persones sense llar
 - Xarxa d'habitatges d'inclusió
 - Xarxa de centres oberts d'atenció a la infància i adolescència
 - Xarxa de drets dels infants
 - Xarxa NUST - Nous Usos Socials del Temps
 - Xarxa pel suport a les famílies cuidadores

→ Estratègia d'inclusió social i de reducció de les desigualtats de la ciutat

- L'Estratègia Compartida, és el full de ruta del qual es dota l'Acord Ciutadà, que compromet les institucions i entitats socials de la ciutat per treballar plegades cap a una Barcelona més inclusiva i fer front, conjuntament, als aspectes socials de la crisi. L'Estratègia estableix uns objectius i línies estratègiques compartides per l'Ajuntament i la societat civil en l'actuació social a la ciutat.
- Les seves propostes d'acció articulen, no només els projectes finançats amb recursos públics de l'Ajuntament, sinó també dels recursos propis de les entitats socials i fons d'altres administracions que desenvolupen projectes del tercer sector a la ciutat.
- És en el marc d'aquesta estratègia que es van establir i desenvolupar projectes tractors transversals amb les línies estratègiques per articular projectes i accions diverses al voltant d'un mateix objectiu o àmbit. Durant l'any 2016, s'han impulsat 5 Projectes Tractors, a partir de la creació dels Grups d'Impuls i Seguiment (GIS) formats per entitats i institucions de l'Acord:
 - Una Economia més Social que promou una ocupació de qualitat, més benestar i solidaritat
 - Barcelona Garantia Social: garantir la cobertura de les necessitats essencials.
 - Una ciutat amb més habitatge social per avançar en la garantia d'una llar per a tothom
 - Créixer a Barcelona: apoderament de la infància en situació de vulnerabilitat en els àmbits social, educatiu i cultural
 - Barcelona Ciutadania activa i intel·ligent: apoderar les persones i incrementar el seu compromís social.

➔ **Estratègia d'inclusió social i reducció de les desigualtats de la ciutat. Plantejament i metodologia**

- A la ciutat de Barcelona, s'han elaborat 2 Plans d'Inclusió. La darrera avaluació va posar de manifest que hi havia un enfocament molt de xoc, donada la realitat socioeconòmica. Calia aleshores ampliar aquesta estratègia per fer-la més transversal i compartida, és a dir, aglutinar totes les actuacions d'inclusió social de tots els agents de la ciutat i de totes les àrees municipals, incidint en la reducció de les desigualtats socials; per tant, anar a les causes estructurals.
- En aquests moments es fixa un marc temporal de 10 anys (2017-2027), com estratègia de ciutat per desplegar una nova governança i coproducció de la inclusió social a la ciutat.
- El pla d'acció vigent es basa en 3 tipologies de projectes/accions:
 - Projectes de les àrees municipals
 - Projectes en coproducció entre l'àrea de Drets Socials o d'Iniciativa social
 - Acords amb altres administracions. De moment, amb la Diputació i la idea seria eixamplar-ho a l'Àrea Metropolitana.
- De manera transversal hi ha un fort compromís d'inversió tant a nivell d'ajuntament com d'entitats del Tercer Sector Social.

g) Les desigualtats en la salut

➔ **Avenços a Barcelona en la mesura i acció sobre les desigualtats en salut**

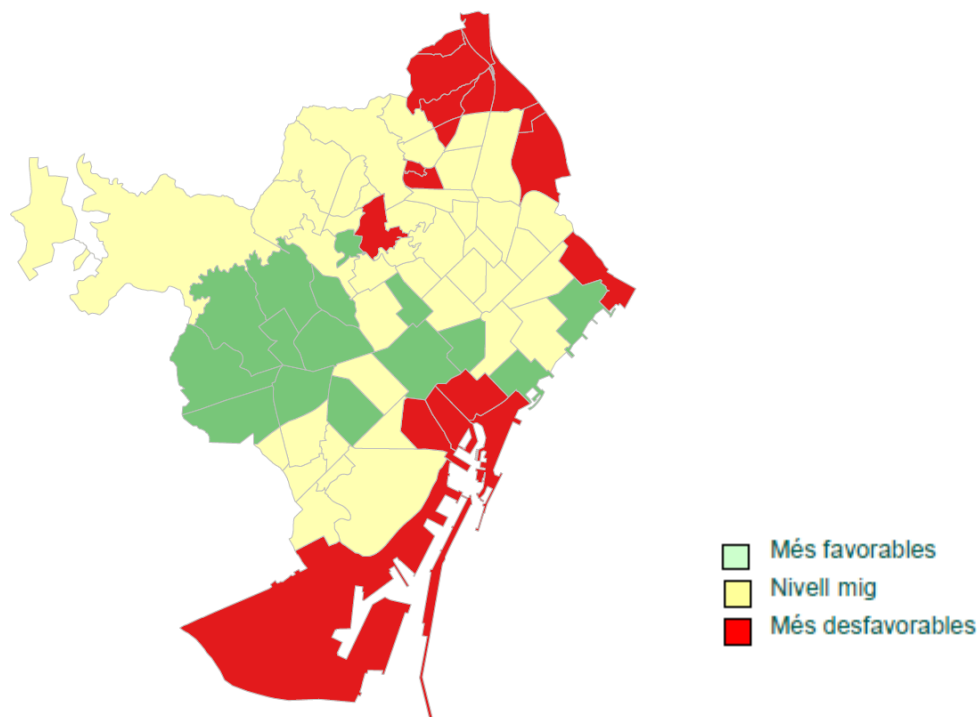
- L'Informe de Salut del 2014, parteix del següent paradigma que s'acaba aplicant a l'Estudi de les Desigualtats en Salut als barris de Barcelona:

Figura 2. Paradigma desigualtats en salut als barris de Barcelona

- **Els determinants socials de la salut són les circumstàncies en què les persones neixen, creixen, viuen, treballen i envelleixen.** Aquestes circumstàncies són el resultat de la distribució dels diners, el poder i els recursos en l'àmbit mundial, nacional i local, que depèn finalment de les polítiques adoptades.
- **Les desigualtats en salut als barris: els indicadors de l'Urban HEART,** està compostat de 12 indicadors, 6 de salut i 6 de determinants de salut. Tots aquests indicadors estan aplicats als barris de Barcelona.
- A continuació es mostra, de manera molt ràpida i visual, el mapa resum de les desigualtats en salut als barris: a partir dels indicadors de l'Urban HEART, i s'acaben dibuixant en una semaforització, que implica, de color vermell, el 25% més desfavorables, verd, el 25% més favorables, i taronja, nivell mig.

Mapa 2. Les desigualtats en salut als barris: els indicadors de l'Urban HEART

- Segons s'observa, els 18 barris amb indicadors més desfavorables es concentren als Districtes de Ciutat Vella, Nou Barris, Sant Andreu, Sant Martí, Sants-Montjuïc i Horta-Guinardó.

h) Mesura de Govern Impuls de la Salut Comunitària a Barcelona. Reforç de Barcelona Salut als Barris (BSaB) en un marc compartit d'acció transversal al territori (desembre de 2016)

- L'Ajuntament de Barcelona va prendre el compromís de treballar per reduir les desigualtats en salut entre barris i grup socials. Això comporta reforçar la disponibilitat i qualitat dels serveis sanitaris públics allà on hi ha més problemes i necessitats de salut, però també i sobretot millorar les condicions de vida que determinen la salut, aprofundint les polítiques públiques de garantia de drets socials com l'educació, el treball, els ingressos, l'habitatge, la cura i l'entorn urbà.

- La **salut comunitària**, és un concepte difús, que es sintetitza com un projecte col·laboratiu, intersectorial i multidisciplinari que usa abordatges de salut pública, de desenvolupament comunitari i intervencions basades en l'evidència per implicar i treballar amb les comunitats de manera adequada als seus valors culturals per optimitzar la salut i la qualitat de vida de les persones.
- Des del 2015, en les intervencions s'han incorporat 10 nous barris (de 13 a 23), veure el següent mapa, amb un increment significatiu del pressupost, augment de personal de l'ASPB treballant per BSaB; i amb una millora metodològica: Incorporació de manera explícita del marc conceptual dels determinants socials de la salut a nivell urbà. També un impuls al disseny de noves intervencions intersectorials (ex. salut mental, alimentació saludable i activitat física i oci saludable acompanyat d'inserció laboral).

Mapa 3. Impuls de la salut comunitària des de 2015

- 1 Raval
- 2 Gòtic
- 3 Barceloneta
- 4 St. Pere, Sta. Caterina i la Rivera
- 11 Poble Sec
- 12 La Marina del Prat Vermell
- 13 La Marina del Port
- 37 El Carmel
- 38 La Teixonera
- 39 Sant Genís dels Agudells
- 46 El Turó de la Peira
- 47 Can Peguera
- 50 Roquetes
- 51 Verdum
- 53 Trinitat Nova
- 54 Torre Baró
- 55 Ciutat Meridiana
- 56 Vallbona
- 57 Trinitat Vella
- 58 Baró de Viver
- 59 Bon Pastor
- 70 El Besòs i el Maresme
- 73 La Verneda i La Pau

- Molt vinculat al Pla de desenvolupament comunitari i al treball als barris, l'impuls de la Salut als barris, té 5 elements claus: Intervencions basades en les necessitats, els actius en salut de la comunitat i en l'evidència de la seva efectivitat, treball intersectorial, participació directa de la comunitat, treball en xarxa i avaluació sistemàtica.
- Finalment, pel desenvolupament del projecte de salut comunitària, s'ha incrementat el pressupost, passant al 2015 de 514.112€ a 1.303.258€ al 2017. S'espera que s'arribi fins a 5M€ en el període, 2016-2019.
- La Direcció de Salut de l'Ajuntament de Barcelona presenta el treball transversal que s'està duent a terme ja que les desigualtats socials en salut, es poden reduir amb polítiques socials.

➔ **Mesura de Govern d'Acció Conjunta per a la Reducció de les Desigualtats en Salut**

- Pretén reduir les desigualtats en salut entre els 18 barris identificats amb pitjor situació i la resta de la ciutat. Reduir les desigualtats en salut segons classe social, gènere, origen geogràfic i opció sexual a Barcelona.
- De manera resumida:

Mesura de Govern d'Acció Conjunta per a la Reducció de les Desigualtats en Salut. Accions

a. Acció conjunta de Govern

1. Adoptar una estratègia intersectorial de reducció de desigualtats en salut.
2. Identificar i reforçar les polítiques municipals que poden reduir les desigualtats en salut.
3. Iniciar noves actuacions per reduir les desigualtats en salut en totes les àrees.
4. Disminuir les desigualtats territorials amb reformes integrals.
5. Crear l'Observatori d'Impactes en Salut i Qualitat de Vida de les Polítiques Municipals.

participació en
l'Estratègia
d'Inclusió i
Reducció de les
Desigualtats

b. Accions del Comissionat de Salut

1. Presentar dades periòdiques de desigualtats socials en salut a la ciutat.
2. Reforçar i estendre el Programa de Salut als Barris..
3. Reforçar la qualitat i equitat de l'atenció sanitària a la ciutat.
4. Incorporar el criteri d'equitat en totes les actuacions del Comissionat.

pla
d'abordatge de
l'equitat social
des de l'àmbit
de Salut

Mesura de Govern d'Acció Conjunta per a la Reducció de les Desigualtats en Salut. Accions

a. Acció conjunta de Govern

1. Adoptar una estratègia intersectorial de reducció de desigualtats en salut.
2. Identificar i reforçar les polítiques municipals que poden reduir les desigualtats en salut.
3. Iniciar noves actuacions per reduir les desigualtats en salut en totes les àrees.
4. Disminuir les desigualtats territorials amb reformes integrals.
5. Crear l'Observatori d'Impactes en Salut i Qualitat de Vida de les Polítiques Municipals.

Pla de Barris

b. Accions del Comissionat de Salut

1. Presentar dades periòdiques de desigualtats socials en salut a la ciutat.
2. Reforçar i estendre el Programa de Salut als Barris..
3. Reforçar la qualitat i equitat de l'atenció sanitària a la ciutat.
4. Incorporar el criteri d'equitat en totes les actuacions del Comissionat.

Impuls a la
Salut
Comunitària

- Per cloure, és important transversalitzar la salut a totes les polítiques públiques, incrementar les avaluacions, acumular evidències i, per tant, disposar de més indicadors d'impacte per poder reduir les desigualtats, des d'una mirada integral.

3. Diagnosi Consell de Ciutat de Desigualtats

Una vegada analitzada la documentació aportada, exhaustiva, transparent i compartida, la Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat observa i confirma **un nivell de desigualtats socials molt greu conformat en gran mesura per elements estructurals relacionats amb el mercat de treball, el gènere o la salut. Les dades** de l'Índex sintètic de Desenvolupament/Vulnerabilitat Social de Barcelona (ISDVS) o les de l'Enquesta de condicions de vida de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials, **ens ha de posar en alerta com a societat davant d'una polarització social que lluny de reduir-se, mostra un procés de cronificació, augment i herència generacional.**

La Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat detecta que, després de dècades de treball social i sanitari, les desigualtats continuen augmentant i que la rassa entre els districtes i barris de Barcelona augmenta. A tall d'exemple, entre el barri més benestant i el barri més empobrit, més 11 d'anys de diferència en l'esperança de vida.

L'anàlisi dels informes presentats permet a la Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat afirmar que les respostes que s'estan donant, són encara fragmentades i mancades d'un model d'atenció social comunitari i integrat. El mateix diagnòstic ho és. De fet, no hi ha un diagnòstic sinó varis.

La desigualtat social és multidimensional, no es pot abordar des d'una única mirada de l'ocupació o de la intervenció social, sinó des d'un enfocament integral. S'ha de fer front a totes les seves manifestacions; de les de desigualtat i pobresa "tradicional" a les "noves formes de pobresa" que inclouen la pobresa energètica, educativa, cultural, digital, de vincles, entre d'altres, establint plans i programes transversals en els sectors socials més afectats (feminització de la pobresa, persones sense llar, segregacions culturals i ètniques, persones amb discapacitat, salut mental...).

Cal considerar que la vulnerabilitat té en compte la població en risc no tant l'estructura social. La desigualtat i la vulnerabilitat són dos conceptes relacionats: persones/territori i consecutius: l'un afecta l'altre.

La millora de l'impacte de les accions concretes per a la reducció de les desigualtats, passa inexorablement per la transversalitat i integralitat de les accions entre les diferents entitats de l'esfera pública, privada i de les d'iniciativa social.

La Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat destaca que, des d'una visió global sobre les desigualtats a Barcelona, els instruments de diagnòstic i mesures així com les eines col·laboratives presentades i analitzades permeten, d'una banda, disposar de dades sectorials per poder dimensionar les conseqüències de les desigualtats a nivell territorial així com potenciar mesures efectives de col·laboracions a llarg termini.

Afirma, igualment que tot i que els barris són una interessant unitat d'anàlisi de la desigualtat incorporen dos components que cal tenir presents: **les bosses internes i les fronteres entre barris** (amb diferent conducta) que poden alterar el diagnòstic i les mesures globals. A més, caldria incorporar la perspectiva de gènere a totes les anàlisis.

De manera concreta, sobre l'estudi de la Distribució Territorial de la Renda per càpita a Barcelona (2015), la Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat exposa que assignar mitjanes a territoris amplis no és adequat ja que hi ha dispersió de les dades, cosa que en dificulta la comparació.

Pel que fa a l'Enquesta de condicions de vida de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials, la Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat opina que, tot i la contundència de les dades que exposa, no reflecteix el panorama dels col·lectius de la gent més jove ni de la gent més gran, de manera específica. La Comissió de Desigualtats valora que s'hauria d'incorporar també un apartat que reflecteixi la vulnerabilitat i l'extrema pobresa, és a dir, variables complementàries com ara la taxa d'escolarització, l'abstenció escolar, les discapacitats, la fragilitat, etc. A més, caldria incorporar la perspectiva d'edat: infantesa, tercera edat i l'origen familiar.

Vers les desigualtats en la infància a Barcelona, el Consell de Ciutat defensa que **la reducció de les desigualtats ha de començar per la infància, des d'una mirada integral a les famílies i infants pel seu òptim desenvolupament del cicle vital**. Per últim, se subscriuen les propostes de la Comissió Europea "Invertir en infància trencant el cercle de les desigualtats", i que són, bàsicament: assegurar recursos adequats a les famílies amb infants (especialment recursos de suport escolar adreçats a combatre la desigual distribució de les oportunitats educatives que hi ha a la ciutat), garantir serveis assequibles i de qualitat i promoure la participació social i comunitària dels infants com a protagonistes. També ampliar la cartera de salut per cobrir les necessitats específiques de la infància, reforçar la idea de que l'alimentació s'ha de donar en entorns educatius però sense treure el paper de la família i treballar sobre polítiques de renda, ajuts i infància per tal d'apoderar a les famílies que parteixen d'un dèficit històric de protecció social.

El Consell de Ciutat constata que la crisi econòmica i la forma com s'ha gestionat ha contribuït a augmentar les desigualtats a la ciutat, del que són un bon exponent les mesures sobre desigualtats territorials.

a) Instruments de diagnosi i mesures impulsades

En aquest apartat es recullen els principals instruments de diagnosi i les mesures impulsades des de l'Ajuntament de Barcelona per fer front a les desigualtats socials i que han de servir com a base per a un treball més integral i una estratègia transversal amb un reconeixement de l'espai que el Tercer Sector Social, desenvolupa a l'actualitat⁴.

- **Índex de Renda Familiar Disponible per càpita a Barcelona (2015)**
- **Índex Sintètic de Desenvolupament/Vulnerabilitat Social de Barcelona**
- **Enquesta de condicions de vida de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials**
- **Desigualtats en la infància a Barcelona**

⁴ A l'Annex, es recullen els principals indicadors que s'incorporen en cada instrument de diagnosi

- **Desigualtats de gènere**
- **Avenços a Barcelona en la mesura i acció sobre les desigualtats en salut**
- **Estratègia d'inclusió social i de reducció de les desigualtats de la ciutat**
- **Mesura de Govern d'Acció Conjunta per a la reducció de les desigualtats en Salut**

La Comissió de Desigualtats recomana l'ús de la metodologia Urban hearth com a eina d'integració de tots els factors de diagnòstic de la desigualtat.

b)Eines col·laboratives: Acord i Xarxa

D'acord amb el que s'ha exposat prèviament, la Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat considera que l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva és l'espai de participació de cooperació públic-privada i d'acció conjunta entre institucions i organitzacions de la ciutat que treballen per construir una Barcelona més inclusiva i amb major qualitat de vida per a totes les persones. L'Acord el formen organitzacions, entitats, col·legis professionals, universitats, empreses i institucions de la ciutat i és presidit per l'Ajuntament de Barcelona. Adherir-se a l'Acord implica:

- Treballar activament per la inclusió, d'una manera conjunta amb d'altres organitzacions de la ciutat.
- Compartir i intercanviar coneixements de tot tipus d'iniciatives, experiències i accions.
- Contribuir des de cada organització a la construcció d'un projecte compartit de ciutat.

L'Acord promou una relació de Xarxes d'Acció que, a l'actualitat estan funcionant, com ara, la Xarxa d'acollida i acompanyament per a persones immigrants, la Xarxa d'atenció per a persones sense llar, la Xarxa d'habitatges d'inclusió a Barcelona, la Xarxa de prevenció i convivència, o la Xarxa Barcelona resilient, per anomenar algunes.

La Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat considera d'interès que s'ampliï l'Acord amb les xarxes de salut i amb les entitats relacionades: Àgència de Salut Pública de Barcelona i Consorci Sanitari de Barcelona.

La Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat valora, de manera molt positiva, l'Estratègia d'inclusió social i reducció de les desigualtats de la ciutat, que s'ha fixat en un marc temporal de 10 anys (2017-2027), per desplegar una nova governança i coproducció de la inclusió social a la ciutat. Des d'aquesta òptica, el Consell de Ciutat vol explicitar que cal continuar treballant en aquesta línia i ser capaços de sumar més institucions i administracions metropolitanes, així com agents claus per a la reducció de les desigualtats estructurals. Considera molt positiu el canvi de model dels serveis socials en marxa: Impulsem!

4. Recomanacions finals

La desigualtat indica que les persones que conformen una societat tenen una molt diferent possibilitat de desenvolupar un procés de vida satisfactori i a més genera processos patològics de relació social en molts àmbits.

La desigualtat social pot provocar una alteració de les condicions de vida, donat que les persones i famílies no han pogut dur a terme el seu projecte vital. Així doncs, **les desigualtats són, en gran mesura, estructurals i s'han de treballar a llarg termini**, superar l'estigma social que duen associades ja que també conflueixen a nivell territorial, com hem vist en el mapa dels districtes i barris de Barcelona.

No s'ha de perdre de vista que forces actuacions vers la desigualtat es situen fora del marc competencial de l'Ajuntament. No obstant, **la col·laboració entre Administracions pot ajudar i acostar als sectors econòmics mercantils, més oberts i avançats cap a polítiques d'acció social i de reducció de les desigualtats.**

Des d'aquesta òptica, la Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat exposa les principals recomanacions:

- **Plantejar recomanacions més concretes en territoris delimitats** per poder fer un seguiment del canvi de model dels serveis socials.
- **S'ha d'avançar cap a una estratègia transversal, compartida i amb perspectiva de gènere des del Sector Públic (des de les seves diverses Administracions) amb el Tercer Sector Social, ja que aquest últim aporta capital i cohesió social a nivell territorial**, en la construcció d'un model social comunitari. Tot i que cal involucrar i reordenar el sector econòmic empresarial en la reducció de les desigualtats, donat que és el principal generador de desigualtats i el que fan sovint el Sector Públic i el Tercer Sector és aplicar polítiques al final del túnel.

- Per tant, **creiem que s'ha de garantir, a les persones, des de l'Administració Pública** la creació de les condicions que garanteixin el **desenvolupament d'una trajectòria de cicle vital òptima i evitar que les condicions de vida segueixin marcant desigualtats**. Cal abordar de manera proactiva la indefensió apresa, com a concepte clau en aquest context, i la invisibilitat de la pobresa extrema, de la tercera edat i de les persones amb dependència, amb especial èmfasi en la perspectiva de gènere.
- La Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat **insta al treball col·laboratiu entre les diverses Administracions pel que fa a l'abordatge de les desigualtats i la vulnerabilitat a Barcelona. Com Administració més propera a la ciutadania l'Ajuntament hauria de liderar la política de lluita contra les desigualtats**.
- La Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat proposa per que el Sector Públic adopti **una metodologia de treball transversal per l'abordament integral de la desigualtat amb equips interdisciplinaris formats per professionals de les diverses Administracions implicades: educació, serveis socials, salut, etc. i Ajuntament, Diputació de Barcelona i Generalitat de Catalunya. La transversalitat i el treball interdisciplinari ja no són una opció, són una necessitat de treball responsable**, perquè l'abordament de les condicions de vida desiguals i la vulnerabilitat de les trajectòries vitals de les persones i de les famílies són complexes i, per tant, les respostes no poden ser unifocals sinó transversals i integradores, amb l'objectiu final de millorar les condicions de vida i l'eficiència i optimització dels recursos públics.
- La Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat afegeix la importància d'incorporar a les actuals eines de diagnòstic

paràmetres de salut que expressin adequadament les situacions de les persones que poden fer-les vulnerables: fragilitat, cronicitat, dependència, salut mental, addiccions...etc., i per concentració territorial col·laborar en la desigualtat.

- Indica que **s'ha d'avançar cap a una política de compartició de les dades entre les Administracions compromeses amb la igualtat social i en superar les desigualtats dels veïns i veïnes de la ciutat:** gènere, habitatge, pobresa energètica, educació, salut; amb les adequades mesures de seguretat i confidencialitat. Es considera molt positiu l'actual projecte d'intercanvi de dades entre el Servei català de la Salut i l'Institut de Serveis socials de l'Ajuntament i n'encoratja l'extensió.
- Cal afegir la importància dels conceptes de Salut Pública i Salut Comunitària i ho situa en el marc del Consorci Sanitari de Barcelona.
- El Consell de Ciutat proposa que s'adopti el compromís per a què tots els projectes, programes i serveis incorporin **una declaració d'impacte social quantificable i sistemàtica que actuï com a indicador de mesura i seguiment dels seus objectius, impacte i resultats.**
- De manera concreta, vers la infància i l'adolescència a Barcelona, el Consell de Ciutat proposa, en la línia de l'exposat anteriorment:
 - Avançar cap a la gratuïtat dels llibres i material escolar
 - Apostar per les beques menjador ja que redueixen l'absentisme de les tardes
 - Pel que fa a les beques i tarifació social de les activitats de lleure, aconseguir que aquests espais siguin ja d'entrada accessibles i gratuïts per infants i adolescents.
 - Promoure actuacions d'inserció laboral per a mares i pares
 - Ampliar el servei educatiu públic de 0 a 3 anys
 - Evitar l'exclusió dels i les adolescents en programes de formació i ocupació
 - Lluitar contra el fracàs escolar

- Reforçar els centres oberts
- Destaquem la necessitat de desenvolupar **una potent política comunicativa tendent a reduir el desconeixement de la ciutadania sobre les possibilitats del sistema de protecció social i que expliqui més i millor l'esforç professional i voluntari del treball en xarxa que s'està duent a terme per trencar les desigualtats socials.**
- La Comissió de Desigualtats del Consell de Ciutat afirma que hem d'anar cap el **desplegament d'un paradigma que vagi més enllà de la intervenció social, puntual o continuada, i anar cap a un acompanyament del cicle vital i un apoderament real i efectiu dels ciutadans i ciutadanes.**
- **El reconeixement del caràcter estructural de les desigualtats obliga a pensar que la seva reducció només es possible amb polítiques persistents a llarg termini.** Considerem un pas endavant el reconeixement de les activitats territorials però cal també detectar les que es produeixen dins el territori, per enfocar polítiques públiques adequades.
- El Consell de Ciutat proposa la **celebració anual d'un esdeveniment d'anàlisi de l'estat de la Desigualtat a la ciutat:** noves anàlisis que s'hagin pogut efectuar, noves mesures implantades, resultats mesurats i accions de futur.
- El Consell de Ciutat demana que **tots els grups municipals subscriguin el compromís públic de mantenir l'Estratègia Social a llarg termini més enllà dels períodes delimitats pels mandats electorals.**
- La Comissió de Desigualtats a Barcelona expressa la voluntat de que es **mantinguin les sessions de treball** amb dues finalitats:

- 1) Incorporar més enfocaments i mirades sobre les desigualtats socials a Barcelona:** habitatge, diversitat funcional, gent gran, paper del Tercer Sector Social, etc.
 - 2) Dur a terme el seguiment de les recomanacions fetes per aquest primer grup de treball i de les iniciatives empreses en conseqüència.**
- En resum, **la Comissió de Desigualtats voldria continuar treballant la millora del coneixement dels processos que generen i amplifiquen les desigualtats:** el que hem fet es mesurar les desigualtats, tenir mesura però no hem entrat a fons en l'anàlisi dels processos que les generen, a excepció de la sessió sobre desigualtat de gènere. A tall d'exemples: detectem que tenim treballadors/es pobres però no quins mecanismes del mercat laboral els poden estar generant; detectem desigualtats en salut i educació però no els processos que les produeixen. Aquesta diagnosi és crucial per aplicar bones mesures. En l'enfoc de moltes mirades correm el perill de confondre el que són causes dels problemes amb el que són efectes. Moltes de les coses que coneixem tenen causes comunes amb múltiples efectes. Per exemple la pobresa energètica, d'habitatge, alimentaria, sovint tenen una mateixa causa econòmica que després te efectes múltiples. Per tant, cal millorar el quadre de processos, saber quines són les qüestions clau i quins els elements secundaris. Per avançar es podria començar per triar algun tipus de desigualtat i analitzar en detall els processos que la generen.

5. Annex

Annex 1. Composició de la Comissió, 2017

Institucions més Significatives de la Ciutat

- Rosa Maria Lunas (FOCAGG)
- Àngels Guiteras (ABD)
- Raquel de Haro (Comissions Obreres)
- Albert Recio (FAVB)
- Marina Gassol (FAPAC)
- Carme Panchón (UB)
- Afra Blanco (UGT)

Consells Sectorials

- Enric Francès (Consell Municipal d'Associacions de Barcelona)
- Teresa Crespo (Consell Municipal del Benestar Social)

Registre Ciutadà

- Delfí Cosialls
- Inma Vicente

Persones rellevants

- Mª Paz Cano

Fitxer general d'Entitats Ciutadanes

- Àngels Guiteras (ABD)
- Enric Canet (Casal dels Infants)
- Antoni Reig i Malla (Coordinadora d'Entitats del Poble Sec)
- Mª José Lopez (Consell d'Associacions de Barcelona)

Grups Polítics Municipals

- Alberto Lacasta (PSC)
- Berta Clemente (CiU)

Ajuntament de Barcelona

- Emi Pallars, Cap del Departament de Participació Social
- Carme Borrell, Agència de Salut Pública de Barcelona
- Mª Jesús Calvo, Gabinet Tècnic de Programació
- Josep Villarreal, Direcció de Serveis d'Innovació i Estratègia
- Davide Malmusi, Direcció de Salut de l'Ajuntament de Barcelona
- Orland Blasco, Secretaria del Consell de Ciutat
- Jesús Martínez, Suport Consell de Ciutat
- Blanca Moreno, suport metodològic al Consell de Ciutat

Annex 2. Relació de documentació

- Estratègia d'inclusió social i de reducció de les desigualtats de la ciutat, Ajuntament de Barcelona.
- Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, Ajuntament de Barcelona.
- Avenços a Barcelona en la mesura i l'acció sobre les desigualtats en salut, Agència de Salut Pública de Barcelona.
- Enquesta de condicions de vida de les persones usuàries dels centres de Serveis Socials, Àrea de Drets Socials.
- Índex Sintètic de Desenvolupament/Vulnerabilitat Social de Barcelona, 2011-2015, Ajuntament de Barcelona.
- Desigualtats de Gènere, Fundació Surt.
- Distribució territorial de la Renda Familiar Disponible per Càpita a Barcelona, 2015. Gabinet Tècnic de Programació.
- Desigualtats en la infància a Barcelona
- Mesura de govern d'Acció Conjunta per la Reducció de les Desigualtats en Salut.

Annex 3. Instruments de diagnosi i mesures impulsades.

→ Índex de Renda Familiar Disponible per càpita a Barcelona (2015)

Aquest estudi comprèn les següents mesures i indicadors:

- En valors absoluts RFBD: mesura els ingressos de què disposen els habitants d'un territori per a destinar-los a consum o a estalvi. Es calcula com a diferència entre recursos i usos.
- Índex de Renda Disponible a Barcelona: mesura teòrica de la capacitat econòmica dels habitants de cada barri en relació amb la mitjana de ciutat. S'obté de forma indirecta a partir de la combinació de les variables relacionades amb la situació laboral, el nivell educatiu, la capacitat de consum i la situació patrimonial.

→ Índex Sintètic de Desenvolupament/Vulnerabilitat Social de Barcelona

Aquest Índex resumeix l'estat de la desigualtat social de cada barri de Barcelona combinant els indicadors d'esperança de vida, el percentatge de Població amb estudis Primaris o menys, el percentatge de Població amb estudis superiors i, per últim, la Renda Familiar Disponible per càpita. En resum, es combinen indicadors de Salut, Educació i Economia.

→ Enquesta de condicions de vida de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials

És el primer exercici de conèixer, de manera directa, les condicions de vida de les persones usuàries dels Centres de Serveis Socials. Les dades resultants, ja exposades a l'apartat anterior, mostren una radiografia molt dura de les desigualtats socials.

→ Desigualtats en la infància a Barcelona

El document recull les variables i els indicadors següents:

- Risc de pobresa o exclusió social dels menors de 18 anys
- Pobresa severa dels infants catalans
- Dèficit en protecció social en la infància
- Polítiques d'austeritat
- Taxa de Risc de pobresa abans i després de les transferències socials segons edat (2011)
- Famílies amb infants que s'han endarrerit en pagar l'habitatge darrer any (2014)

→ Desigualtats de gènere

El document incorpora les variables i els indicadors, desagregats per sexe, per les dimensions d'equitats i drets, coresponsabilitat de la cura, feminització de la pobresa, mercat laboral i presència-representació:

- Índex d'Equitat de gènere
- Indicador específic de mercat de treball
- Indicador específic de condicions de vida
- Indicador específic d'apoderament
- Dedicació d'hores diàries al treball de cura
- Enquesta de condicions de vida
- Impacte laboral
- Impacte en les prestacions contributives
- Càrrega de treball
- Temps propi
- Risc de pobresa (AROPE)
- Ingressos
- Bretxa salarial
- Taxa d'atur femenina i masculina
- Risc de pobresa en dones desocupades
- Taxa d'ocupació a temps parcial
- Transferències socials
- Pensions mitjanes

➔ **Avenços a Barcelona en la mesura i acció sobre les desigualtats en salut**

Els indicadors de l'URBAN HEART són els següents:

- Índex de sobre-envelliment
- Percentatge de persones de 75 anys o més que viuen soles
- Índex de Renda Familiar Disponible (RFD)
- Percentatge d'atur registrat en persones de 16-64 anys
- Percentatge d'abstenció a les darreres municipals
- Esperança de vida al néixer
- Raó de mortalitat comparativa
- Raó d'Anys Potencials de Vida Perduts
- Taxa de tuberculosi
- Taxa de fecunditat en adolescents
- Prevalença de baix pes en néixer

➔ **Estratègia d'inclusió social i de reducció de les desigualtats de la ciutat**

Té la voluntat d'aglutinar les actuacions de tots els actors de la ciutat i de totes les àrees municipals que disposen de projectes i accions que es relacionen amb la intervenció en l'àmbit de la inclusió social. Característiques metodològiques:

- Incorporació dels projectes existents per estudiar la seva viabilitat i assolir els objectius
- Impuls d'aquells projectes claus i factibles sense necessitat de finalitzar el procés d'elaboració
- Importància de l'evolució de l'entorn, de les dinàmiques socials i dels actors de la ciutat.
- Àmplia participació per assolir el treball en xarxa
- Metodologia TOP: Temes Crítics, Objectius i Programes

➔ **Mesura de Govern d'Acció Conjunta per a la reducció de les desigualtats en Salut**

Té l'objectiu de reduir les desigualtats en salut entre els 18 barris identificats amb pitjor situació i la resta de la ciutat a través d'accions que desplega el Govern i el Comissionat de Salut.